

Nr 41.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående avstående av vissa hamnområden inom Klädesholmens municipalsamhälle; given Stockholms slott den 13 januari 1933.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Fritjof Ekman.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 13 januari 1933.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, NOTHIN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Departementschefen, statsrådet Ekman, anför:

Med bifall till Kungl. Maj:ts till 1917 års riksdag avlåtna proposition nr 355 medgav riksdagen, enligt skrivelse nr 364, bland annat, att de i Stenkyrka socken av Göteborgs och Bohus län belägna kronolägenheterna Klädesholmen nr 1 samt Koholmen nr 1, Stora och Lilla, med därtill hörande, å en av kommissionslantmätaren A. A. Rönnbeck år 1888 upprättad karta över Koholmen med nr 237, 238, 239, 240, 241 och 242 betecknade holmar, med undantag av bland annat de vid holmarna belägna hamnar, som vore att anse som allmänna, finge — under förutsättning att ett mellan lotsverket och Klädesholmens kapellförsamling den 26 juli 1888 upprättat kontrakt angående upplåtelse av viss del av Koholmen upphörde att gälla

— försäljas till Klädesholmens municipalsamhälle för en köpeskilling av 10,000 kronor.

Kammarkollegium ombesörjde sedermera, jämlikt erhållet bemyndigande, å Kungl. Maj:ts och kronans vägnar försäljningen av förevarande områden samt utfärdade, efter det förenämnda mellan lotsverket och Klädesholmens kapellförsamling upprättade kontrakt den 1 juni 1918 upphört att gälla, den 17 november 1920 vederbörligt köpebrev å områdena i fråga.

I en till Kungl. Maj:t ställd, av länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län med utlåtande av den 9 december 1931 överlämnad skrift av den 19 oktober 1931 har nu *Klädesholmens municipalsamhälle* anhållit, att Kungl. Maj:t måtte till samhället överlåta kronans rätt eller, om detta ej kunde medgivas, dispositionsrätten till de allmänna hamnar och vattenområden, som undantagits vid nyssnämnda holmars försäljning till samhället år 1920.

Erinras må i detta sammanhang att Kungl. Maj:t genom beslut den 9 oktober 1931 och den 4 november 1932 för anläggning av fiskehamn vid Klädesholmen i enlighet med en av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen förordad plan beviljat statsbidrag med tillhoppa 68,360 kronor att utgå av till beredskapsarbeten anvisade medel. Enligt nämnda plan skall fiskehamnen omfatta det område, som begränsas i öster av en mellan Klädesholmen och Koholmen befintlig bro, i norr av Koholmen och holmen Hjälmen, i väster av Hjälmen och Skaboholmen samt i söder av Klädesholmen. Arbetet är numera påbörjat och till övervägande del fullbordat.

I sitt berörda utlåtande den 9 december 1931 har *länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län* tillstyrkt municipalsamhällets ansökning samt därvid anfört bland annat:

Vilka vattenområden, som vid den år 1917 beslutade försäljningen undantagits därifrån, syntes icke vara möjligt att klart utreda. Lotsstyrelsen hade i annat sammanhang uttalat sig för den uppfattningen, att endast det vattenområde, som vore beläget i viken mellan nordöstra sidan av Klädesholmen och sydöstra sidan av Koholmen, omfattats av berörda undantag. Vore denna tolkning, som det syntes länsstyrelsen, riktig, skulle samhället redan äga hela vattenområdet i den blivande fiskehamnen. Med hänsyn till gällande bestämmelser om hamnumgälder i statsunderstödd fiskehamn och svårigheten att i praktiken begränsa blivande hamntaxeområde allenast till den egentliga fiskehamnen hade emellertid förutsatts, att till hamnområde, där hamnavgifter skulle i viss utsträckning förekomma, skulle räknas jämväl det vattenområde, som vore beläget öster om bron mellan Klädes- och Koholmarna och i övrigt begränsades av dessa holmar och en rak linje, så dragen, att den tangerade holmarnas yttersta punkter i öster. Det vore med tanke härpå, som municipalsamhället ansett erforderligt för hamnändamål förvärva rätt till alla de vattenområden, som kronan undantagit vid försäljningen 1920.

Någon olägenhet för kronan syntes icke kunna väntas uppkomma, därest

förevarande områden förvärvades av samhället. Huruvida förvärvet skedde med äganderätt eller allenast med ständig dispositionsrätt, syntes icke i förevarande fall vara av större betydelse för samhället. Länsstyrelsen ansåge sig dock böra uttala sig för överlåtelse av områdena med full äganderätt.

Beträffande köpeskillings storlek anför länsstyrelsen härefter:

Att köpeskillingen för dylikt fall borde sättas synnerligen lågt och i själva verket endast bliva nominell, torde vara betingat redan därav, att den syntes böra stå i skäligt förhållande till den år 1920 erlagda köpeskillingen, 10,000 kronor, för praktiskt taget hela Klädes- och Koholmarna. Men även den omständigheten, att omfattningen av kronans förbehåll vore oklart, gäve anledning till en obetydlig köpesumma.

I ärendet har vidare *lotsstyrelsen* den 26 februari 1932 utlåtit sig samt därvid anfört bland annat följande:

Med hänsyn till de intressen *lotsstyrelsen* hade att företräda funnes icke anledning till erinran mot att municipalsamhället finge med äganderätt förvärva ifrågavarande »allmänna hamnar». Vad beträffade köpeskillings storlek, delade *lotsstyrelsen* länsstyrelsens uppfattning, att köpeskillingen borde sättas synnerligen lågt.

Slutligen har *kammarkollegium* i ett den 28 april 1932 dagtecknat utlåtande anfört:

Då området i fråga icke torde representera något ekonomiskt värde för kronan eller vara för något kronans särskilda ändamål erforderligt samt ett avstående av kronans eventuella rätt till detsamma, under förutsättning att hamnbehovet fortfarande bleve tillgodosett, syntes stå i överensstämmelse med grunderna för statsmakternas beslut år 1917 i försäljningsfrågan, hemställde *kollegium*, att Kungl. Maj:t ville föreslå riksdagen medgiva, att den rätt kronan må äga till de hamnar, som varit att anse såsom allmänna och på den grund undantagits från den år 1917 av riksdagen beslutade försäljningen till samhället av Klädesholmen och Koholmen med flera holmar, finge till samhället avstås utan ersättning, med skyldighet för samhället att fortfarande hålla områdena i fråga tillgängliga för allmänt hamnändamål.

Av den lämnade redogörelsen torde framgå, att anledning ej finnes att antaga, att ifrågavarande hamnområden komma att bliva erforderliga vare sig för *lotsverkets* eller för annat statligt ändamål. Vid sådant förhållande och då områdena synas behövliga för tillgodoseende av samhällets hamnändamål, finner jag mig böra tillstyrka, att områdena få av samhället förvärvas med äganderätt. Med hänsyn till, bland annat, områdenas i och för sig ringa värde föreslår jag i likhet med *kammarkollegium*, att desamma avträdas utan ersättning. Såsom villkor för avståendet av berörda områden torde, på sätt *kammarkollegium* framhållit, böra uppställas, att samhället skall vara skyldigt att som hittills hålla dem tillgängliga för allmänt hamnändamål.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

*Departements-
chefen.*

Kungl. Maj:ts proposition nr 41.

att den rätt kronan må äga till de hamnområden, som undantagits från den av 1917 års riksdag beslutade försäljningen till Klädesholmens municipalsamhälle av Klädesholmen och Koholmen med flera holmar, må till samhället utan ersättning avstås, med skyldighet för samhället att hålla hamnarna i fråga tillgängliga för allmänt hamnändamål.

Vad chefen för handelsdepartementet sålunda hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, bifaller Hans Maj:t Konungen samt förordnar tillika, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Einar Kördel.